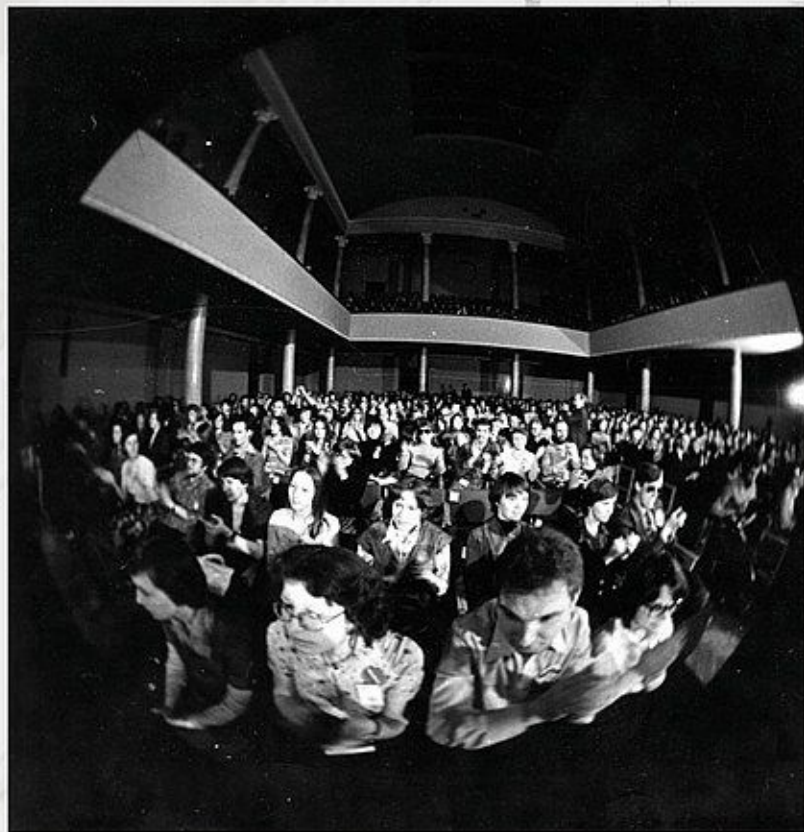

AULAS PASAULE: LIELAJAI AULAI 75

Izstādes veidotāji: LU Vēstures muzejs
Foto no LU Vēstures muzeja krājuma un LU fotoarhīva

ARHITEKTI IELĀ

RAIŅA BULVĀRIS

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

LATVIJAS UNIVERSITĀTES LIELĀ AULA

Latvijas Universitāte (LU) ir nozīmīgs Latvijas zinātniskās un kultūras darbības dzīves centrs, kas cieši saistīts ar labākajiem Latvijas arhitektūras paraugiem. No ēkām, kurās norit LU administratīvā, pētnieciskā un radošā darbība, jo sevišķi izceļams nams Raiņa bulvāri 19. Tā veidošanā tika iesaistīti izcilākie sava laika arhitekti un mākslinieki. Uzcelts 19. gadsimta beigās, 20. gadsimta trīsdesmitajos gados šis nams piedzīvo būtisku papildinājumu - Universitātes studentu un darbinieku skaita palielināšanās, kā arī LU radošās dzīves attīstība rosināja toreizējo augstskolas vadību pieņemt lēmumu īstenot vērienīgu celtniecības projektu, kā rezultātā 1935. gada 28. septembrī tika atklāta Jaunā aula, kuru tagad pazīstam ar nosaukumu Lielā aula. 2010. gadā Lielajā aulai aprit 75 gadi.

AULAS TAPŠANA

Lielās aulās būvprojekta izstrādē un vadīšanā tiek piesaistīts viens no labākajiem Latvijas arhitektiem un Latvijas Universitātes pasniedzējiem - Ernests Štālbergs (1883-1958), kurš zināms arī kā Brīvības pieminekļa celtniecības vadītājs. LU galvenās ēkas Raiņa bulvārī 19 pārbūves projektā bez jaunas svinību zāles celtniecības ietilpst arī studentu garderobes un tējnicas izbūve. Lielās aulās interjera veidošanā tiek iesaistīts tēlnieks Kārlis Zemdega (1894-1963), kura veidotie cilgi piešķir telpai pabeigtību.

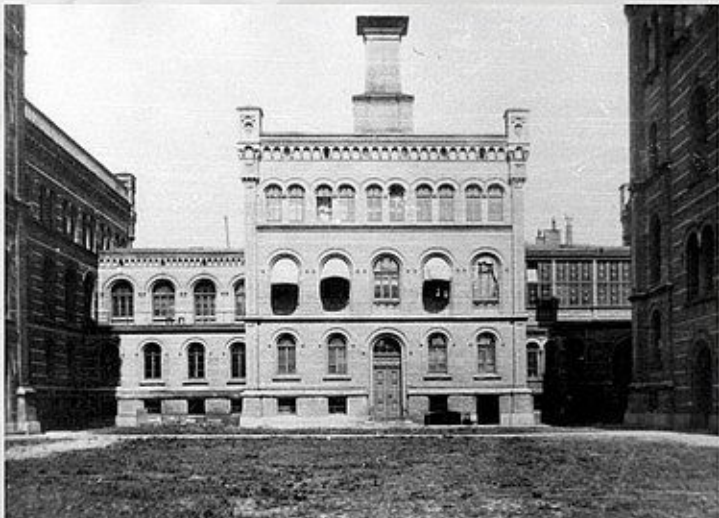
LU rektors J. Auskaps

Arhitekts E.Štālbergs

Tēlnieks K. Zemdega

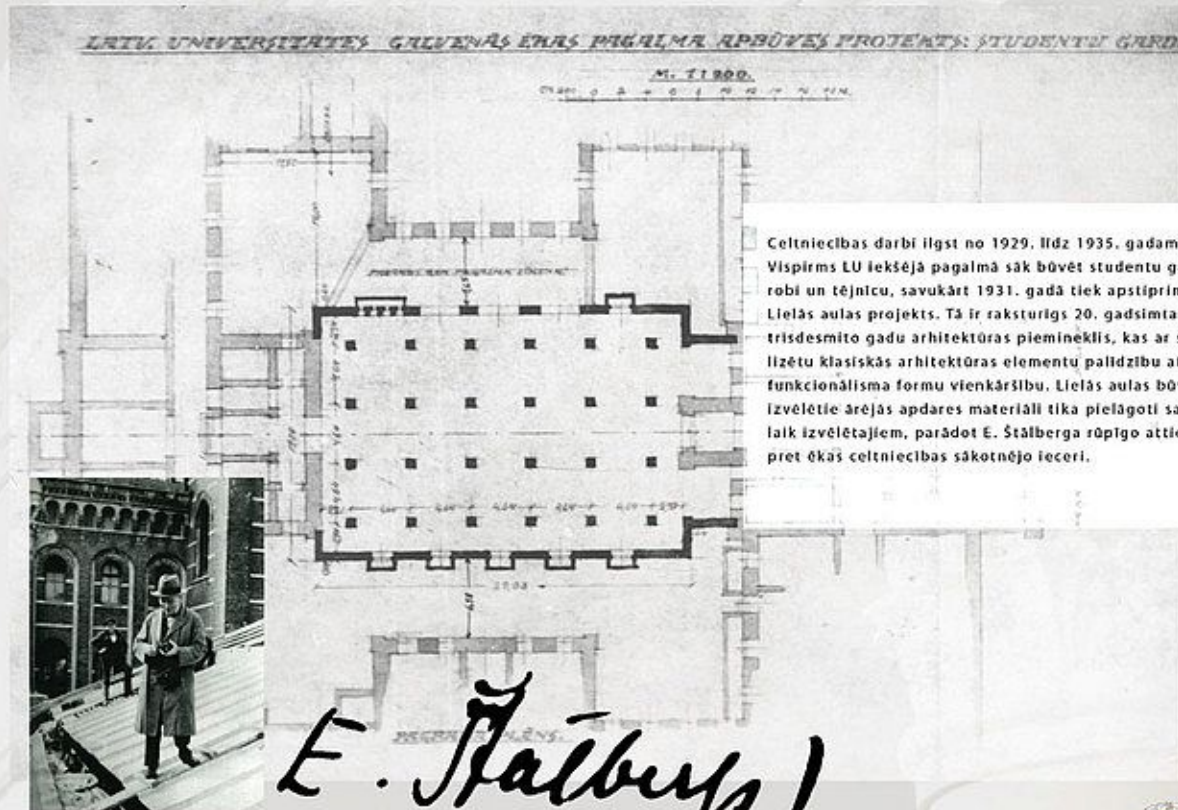

LU ēkas iekšējais pagalmis pirms Lielās aulās uzcelšanas. 19. gadsimta beigās

AULAS CELTNIECĪBA

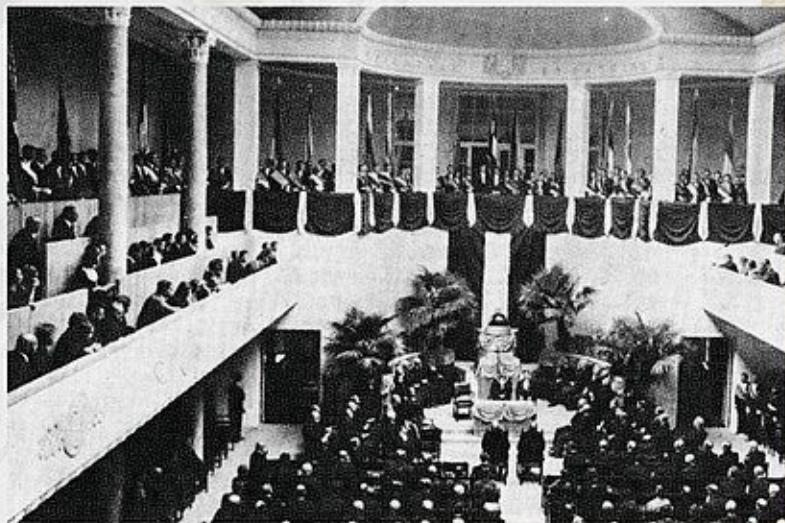
Celtniecības darbi ilgst no 1929. līdz 1935. gadam. Vispirms LU iekšējā pagalmā sāk būvēt studentu garderobi un tējnīcu, savukārt 1931. gadā tiek apstiprināts Lielās aulās projekts. Tā ir raksturīgs 20. gadsimta trīsdesmito gadu arhitektūras piemineklis, kas ar stilizētu klasiskās arhitektūras elementu palīdzību atklāj funkcionālisma formu vienkāršību. Lielās aulās būvei izvēlētie ārējās apdares materiāli tika pielāgoti savulaik izvēlētajiem, parādot E. Štālberga rūpīgo attieksmi pret ēkas celtniecības sākotnējo ieceri.

E. Štālbergs

AULAS ATKLĀŠANA

Lielā aula tiek atklāta 1935. gada 28. septembrī Latvijas Universitātes gadsvētku svinībās ar toreizējā Valsts prezidenta A. Kvieša, ministru prezidenta K. Ulmaņa, valdības ministru, Rīgas pilsētas galvas R. Garšeļa un Universitātes mācībspēku un studentu klātbūtni.

"Šī svētku zāle ir jauna liecība un pierādījums gara uzvarai pār matēriju, liecība un pierādījums tam, ka stipra griba un garīgo vērtību slāpes pārvar visus šķēršļus, liecība un pierādījums, ka Latvijas valsts vara ir kultūru radītājs spēks, liecība un pierādījums latviešu nemīlīgai un neapturamai dziļai pretim gara gaismai un mūžīgām vērtībām. To, ko mēs gūstam klusā un neatlaidīgā darbā arhīvos, bibliotēkās, kabinetos, laboratorijās, darbnīcās, ko izlasām lielajā Dieva mūžības grāmatā- dabā, ko veidojam no iekšīgām šaubām un mocītiem jautājumiem, to sludināsim mēs šeit, ziņātnes augstos svētkos."

Fragments no rektora J. Auškāpa runas Lielās aulā atklāšanas svinībās

Pagodinot Jūs ielūgt

Latvijas Universitātes jaunās aulā iesvētīšanas svinībās un Universitātes gada aktā

sestdien, 1935. g. 28. septembrī, Universitātes
galvenā ēkā, Raiņa bulvārī 19.

REKTORS.

Aulā iesvētīšana: plkst. 11.

Gada akts: > 12¹⁵

Ieeja no Merkeļa ielas

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

AULAS INTERJERS

LU Lielā aula 20. gs. 30. gadu vīdā

LU Lielā aula ar K. Zemdegas veidotiem ciļņiem

Lielā aula kā nozīmīga svinību vieta vairākkārt piedzīvoja dekoratīvo rotājumu maiņas un pārveidojumus. Sākotnēji Lielās aulas centrā esošo apsīdu greznoja tēlnieka K. Zemdegas daudzfigūru kompozīcija, kas veidota saskaņā ar LU devīzi *Scientiae et Patriae* (Zinātnei un Tēvzemei). Pavisam bija sešpadsmit dabīga lieluma ģipša figūras, kas attēloja divus antīkajā mākslā un latviešu tautas folkloras tradīcijās balstītus motīvus - no vienas puses jaunavas un jaunekļi, kas tiecas pēc zinībām un otras - ļaudis, kuri dāvina sava darba augļus simboliskam Latvijas tēlam. Šie ciļņi daudzu izteiktās kritikas dēļ 1938. gada sākumā tiek demontēti. Tēlnieks K. Zemega šo faktu pārdzīvoja līdz mūža galam.

AULAS INTERJERS

Kopš 1936. gada Lielo aulu rotā divpadsmit dekoratīvi cilņi, kas tika veidoti pēc LU rektora amata ķēdes medaljonu zīmējumu paraugiem. Šajos cilņos simboliski atveidotas vienpadsmit tolaik pastāvošās Latvijas Universitātes fakultātes. Divpadsmitajā cilnī bija attēlots visas fakultātes simbolizējošs ozols ar vienpadsmit zariem.

Arhitektūras fakultāte

Filoloģijas un filozofijas fakultāte

Inženierzinātņu fakultāte

Ķīmijas fakultāte

Lauksaimniecības fakultāte

Matemātikas un dabaszinātņu fakultāte

Medicīnas fakultāte

Mehānikas fakultāte

Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte

Teoloģijas fakultāte

Veterinārmedicīnas fakultāte

AULAS PĀRMAIŅAS

Pēc otrā pasaules kara, notiekot varas un vēlāk arī tās prioritāšu maiņām, Lielās aulās apsīdā greznojušies dažādi gan J. Staļina, gan V. Ļeņina un P. Stučkas atveidi. Padomju gados fakultātes simbolizējošos rotājumus likvidēja, to vietā izveidojot cilņpus ar padomju simboliku - piecstaru zvaigzni, sīrpi un āmuru. Pēc neatkarības atgūšanas apsīdā kādu laiku atradās Latvijas Universitātes ģerbonis, kuru pēc Lielās aulās rekonstrukcijas nomainīja LU devīze, kuru tur varam redzēt arī pašreiz. Rekonstrukcijas laikā pēc arhivos saglabātajām skicēm tika atjaunoti arī trīsdesmito gadu fakultāšu cilņi.

LU Lielā aula rekonstrukcija. 1999. gads

LU Lielā aula pašreiz

LIELĀ AURA

Ir labi zināma frāze "Ja sienas prastu runāt..."
Lielā aula par savos 75 gados piedzīvoto noteikti varētu pastāstīt neskaitāmus stāstus par dažādiem notikumiem - sākot ar dziesmu un deju koncertiem, deju vakariem, karnevāliem, beidzot pat ar kāzām un bērēm. Lielajā aulā svinētas lielas un ne tik lielas jubilejas, spēlēts basketbols un notikušas sapulces, rīkotas konferences un grāmatu prezentācijas, viesojušies politiskie un garīgie līderi un, pats būtiskākais, ka Lielajā aulā vismaz vienu reizi savā mūžā ir bijis katrs Latvijas Universitātes students, ja ne ātrāk, tad izlaidumā noteikti. Iespējams, pateicoties tieši Lielās aulās veidotājiem, ieejot šajā telpā, vienmēr ir jūtama sevišķa gaisotne - Lielās aulās Lielā aura. Dažus no šiem mirkļiem piedāvā aplūkot Lielās aulās 75 gadu jubilejai veltītā izstāde.

AULAS PASAULE: IZLAIDUMI

Izlaidums. 40. gadi

Izlaidums. 80. gadi

Izlaidums. 2009. gads

Izlaidums. 50. gadi

AULAS PASAULE: KORI

LVIU koris, 40. gadi

LVIU jauktais koris, 60. gadi

LU koris "Minjona", 2006. gads

LVIU koris, 60. gadi

LU koris "Juventus", 2008. gads

AULAS PASAULE: SVINĪGI

LU vadība un studenti LU 20 gadu jubilejas
svinībās. 1939. gads. Centrā rektors
M. Prīmanis

Svinīga sēde Lielajā aulā. 1957. gads

LU ēkas iesvētīšana pēc rekonstrukcijas
2000. gads

LU 20 gadu jubilejas svinības. 1939. gads.
Priekšplānā valsts prezidents K. Ulmanis

Jubilejas sarīkojums Lielajā aulā. 50. gadi

Pavesta Jāņa Pavila II vizīte Latvijas Universitātē
1993. gada 9. septembris

AULAS PASAULE: SPORTS

Stafetes skrējiena sākums Lielajā aulā. 1985. gads

Sporta sarīkojumi Lielajā aulā. 50. gadi

Sporta sarīkojumi Lielajā aulā. 50. gadi

Vingrojumu paraugdemonstrējumi
Lielajā aulā. 50.gadi

AULAS PASAULE: DEJA

LU breiķa kluba organizēts deju festivāls. 1987. gads

Tautas deju sarīkojums. 80. gadi

Bulgāru studentu deju ansamblis. 1957. gads

LU TDA "Dancis". 2009. gads

AULAS PASAULE: GODI

Dzimisšanas diena Lielajā aulā: J. Endzellina (centrā)
75. jubileja 1948. gads

Kāzas Lielajā aulā. 60. gadi

Arhitekta E. Stālberga bēres Lielajā aulā.
1958. gads

Bērnības svētki Lielajā aulā. 70. gadu beigas

AULAS PASAULE: POLITISKĀS DZIESMAS FESTIVĀLS

1. Politiskās dziesmas festivāls, vērienīgs, Universitātes studentu organizēts starptautisks pasākums. 1976. gads

3. Politiskās dziesmas festivāls. 1978. gads

1. Politiskās dziesmas festivāls. 1976. gads

6. Politiskās dziesmas festivāls 1987. gads. Dzied I. Akurātere

3. Politiskās dziesmas festivāls. 1978. gads

5. Politiskās dziesmas festivāls. 1982. gads.
Grupa "Jumprava"

